MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Suomi on kuin kilpajuoksija, joka harjoittelee valtavasti, mutta siinä vaiheessa kun kisa alkaa, ei mennä radalle. **LAPIN KANSA PÄÄKIRJOITUKSESSAAN.**

Suomen kesä on täynnä tapahtumia

Alkukesän viileät ja sateiset säät eivät ole suosineet kotimaan matkailua. Lomasuunnitelmat ovatkin monilla vaihtuneet ulkomaanmatkaan parempien säiden toivossa.

Kotimaisten matkailuyrittäjien alkuvuosi on kokonaisuudessaan sujunut heikosti, koska yritysten myynti ja kannattavuus ovat olleet laskussa.

Kotimaisten asiakkaiden lisäksi myös ulkomaisten matkailijoiden määrä on vähentynyt. Esimerkiksi venäläisten hotelliyöpymiset ovat Matkailu- ja ravintolapalvelut ry:n mukaan vähentyneet alkuvuoden aikana kymmenen ja tax free -ostosten määrä 30 prosenttia.

Säälle emme voi mitään, mutta suomalaista kesää voi viettää monella tavalla säästä riippumatta.

Kesä on täynnä erilaisia tapahtumia. Kesällä järjestetään suuria, kymmeniätuhansia kävijöitä keräävistä tapahtumista aina pieniin kyläjuhliin ja kesäteattereihin. Tapahtumien kirjo on niin suuri, että jokaiselle varmasti löytyy sopiva.

Varsinainen kesätapahtumien vyöry alkoi viime viikonloppuna.

Viikonloppuna vietettiin muun muassa Pohjoismaiden suurimmat hengelliset kesäjuhlat, lestadiolaisten Suviseurat Pyhäjoella. Lahdessa järjestettiin Suomen Luterilaisen evankeliumiyhdistyksen valtakunnalliset Evankeliumijuhlat. Seinäjoella oli Provinssirock ja Helsingissä Tuska-festivaali.

Kesätapahtumat keräävät vuodesta toiseen paljon kävijöitä. Suurimpien festivaalien kattojärjestön Finland Festivalsin jäsenfestivaalien kokonaiskäyntimäärä oli viime vuonna lähes kaksi miljoonaa.

Vaikka kesätapahtuminen kirjo on valtava, yhteistä niille on, etteivät ne onnistu ilman vapaaehtoista talkootyötä. Talkootyön vaikutukset heijastuvat laajalle. Talkoilla kerätyt varat menevät muun muassa urheiluseurojen hyväksi.

Talkootyön merkitys on ratkaiseva sekä erilaisten tapahtumien järjestämisessä että erilaisen harrastustoiminnan ylläpitämisessä. Ilman ahkeria, omaa aikaansa yhteisen hyvän eteen käyttäviä ihmisiä suomalainen kulttuuri- ja urheilutoiminta olisi todella huonolla tolalla.

Hyvä esimerkki talkootyön merkityksestä on ylihuomenna avautuvat Okra-messut. Vuonna 1980 vanhojen maatalouskoneiden huutokaupasta alkunsa saanut maatalousnäyttely on vuosien varrella paisuneet yhdeksi Suomen suurimmista tapahtumista. Okraan odotetaan tänä vuonna 100 000:ta kävijää.

Kaksi vuotta sitten Okra-näyttelyssä vieraili noin 70 000 kävijää.

Poikkeuksellisen tapahtumasta tekee, että se järjestetään vajaa 1 500 asukkaan Oripään kunnassa, ja koko näyttely järjestetään täysin talkoovoimin. Yhtään palkattua työntekijää ei ole, vaan esimerkiksi alueen rakentamista johtaa paikallinen Lions club.

Näyttelyn johtajan Jukka Isotalon mukaan kaikkia vapaaehtoisia talkoolaisia ei ole voitu ottaa, vaikka heitä tarvitaan jokaisena näyttelypäivänä 350 henkilöä.

Kaikki talkoolaiset saavat samansuuruisen korvauksen ja talkootunnit maksetaan talkoolaisen taustayhdistykselle. Oripääläiset pääsevät nauttimaan näyttelyn tuloista, koska niistä on maksettu muun muassa kuntalaisten terveyskeskusmaksut.

Vaikka Suomen suvi on kesätapahtumia täynnä, voi kesästä nauttia myös muuten. Monille paras kesätapahtuma on saunominen ja rauhallinen oleskelu läheisten kanssa.

Joskus voi myös vain olla ja nauttia kesän väreistä, tuoksuista ja puhtaasta suomalaisesta luonnosta.

Suomen luonto on todella tutustumisen arvoinen. Vierailu maatilalla tai majoittuminen maatilamatkailutilalla voivat olla monella taajamassa asuvalle sykähdyttäviä kulttuurikokemuksia.

> **Vierailu maatilalla voi olla sykähdyttävä kulttuurikokemus.**

VIERASYLIÖ

Peltojen raivauksella parannetaan peltokuvioita ja elinkelpoisuutta

Suomen EU-jäsenyyden aikana Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla on raivattu peltoa yhteensä kymmeniä tuhansia hehtaareja. Alueen raivatuista pelloista noin 40 prosenttia on ravinteita heikosti pidättäviä turvemaita.

Raivaukset koetaan tilan kehittämisen kannalta osaksi suurta kokonaisuutta ja siten järkeväksi toiminnaksi. Raivaamalla saadaan paitsi lisää viljelyalaa myös toimivampia peltokuvioita.

Laajentavien kotieläintilojen huolena on riittävän lannanlevitysalan löytäminen. Yksi keino lisämaan hankkimiseksi on uusien peltojen raivaaminen.

Hyvin usein raivatut pellot sijaitsevat turvemailla, jotka yleisen olettamuksen mukaan ovat ravinneköyhiä maita. Maaperään sitoutumattomien ja huuhtoutumiselle alttiiden ravinteiden pelätään päätyvän vesiä rehevöittämään.

Hydro-Pohjanmaa-hanke selvitti syitä raivauksille haastattelemalla yhteensä 30 maataloustuottajaa Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalta.

Raivaus ostamista kannattavampaa

Tärkeimmiksi syiksi raivauksille mainitaan peltokuvioiden parantaminen ja tuotannon tehostaminen. Vain kymmenisen prosenttia haastatelluista mainitsi lannanlevitysalan lisätarpeen olevan tärkein syy raivaamiselle.

> **Tilusjärjestelyillä monet viljelijät olisivat voineet välttää raivaukset.**

Keskimääräisten raivattujen alueiden pinta-ala oli 12 hehtaaria. Suurin osa raivauksista oli laajuudeltaan varsin pieniä, alle 25 hehtaaria. Yli 50 hehtaarin raivauksia oli tehty vain 17 prosentilla haastatelluista tiloista.

Haastateltujen tilojen kaikkien viljelykäytössä olevien maiden keskipinta-ala oli 80 hehtaaria.

Pellon hinta on noussut vuodesta 2012 vuoteen 2013 kahdeksan prosenttia. Koko maan keskihinta vuonna 2013 oli 8 100 euroa hehtaarilta. Kallein hintataso oli Pohjanmaan maakunnassa, 12 000 euroa hehtaarilta.

Pohjalaisisäntien raivauskustannukset puolestaan vaihtelivat välillä 500–5 000 euroa hehtaari riippuen raivattavasta maalajista ja urakoitsijan käyttämisestä.

Pienimmät kustannukset koituivat entisten turvesoiden raivauksista ja suurimmat kivikkoisten metsämaiden raivaamisesta.

Viljelijät kokivat raivaamisen pellon ostamista edullisempana vaihtoehtona, vaikkakin pellon kasvukuntoon saattamisesta aiheutui vielä huomattavia lisäkuluja. Viljelijöiden mukaan pitkällä aikajänteellä raivauskustannukset maksavat itsensä takaisin.

Osa haastatelluista tiloista on pystynyt jopa kaksinkertaistamaan viljelyalansa raivauksia tekemällä. ”Vuokra- tai ostomaiden hankinta ei tällä paikkakunnalla ole ollut mahdollista, joten raivaukset ovat olleet ainoa keino lisätä peltopinta-alaa ja pitää tila elinkykyisenä.”, eräs haastatelluista eteläpohjalaisista viljelijöistä perusteli.

Kannattamattomana mutta toimivuuden kannalta välttämättömänä raivausta pitivät tilat, jotka olivat tehneet alle kolmen hehtaarin raivioita. Ne ovat käytännössä olleet peltojen kulmien parantamista tai metsäsaarekkeiden poistoa peltolohkojen väleistä.

Ongelmana pellon kantavuus

Raiviot tuovat tiloille elintärkeitä lisähehtaareja, mutta eivät lisää tuottoa samassa suhteessa. Yleisesti eloperäisille maille raivatut pellot toimivat parhaiten nurmien viljelyssä.

Raivioiden viljelyssä esiin nousee vesitalouden hallinta sekä kalkituksen tärkeys. Viljelijöiden mukaan hyvien kasvuolosuhteiden vallitessa aikaiset kevätviljat menestyvät hyvin uudisraivatuilla lohkoilla tuottaen parhaimmillaan jopa runsaamman sadon kuin tilan vanhemmat lohkot.

Runsassateiset vuodet koetaan suurimmaksi uhaksi turvemaaraivioita viljeltäessä, sillä rankkasateet ovat aiheuttaneet jopa katovuosia. Osa viljelijöistä toteaa, että turvemaiden kantavuus ei riitä toistuvien rankkasateiden vuoksi.

Haastatteluun osallistuneet viljelijät kokevat ympäristötukijärjestelmän ohjaavaan raivauksia ja raivioiden viljelyä vahvimmin. He uskovat, että raivaukset eivät aiheuta vaikuttavaa vesistökuormitusta turvemaillakaan.

Merkitystä vesistökuormitukseen koettiin olevan enemmän peltojen sijainnilla ja viljelykäytännöillä kuin itse raivion maalajilla.

Tilusjärjestelyt vaihtoehto?

Maa- ja metsätalousministeriön tilusjärjestelystrategian mukaan tilusjärjestelyjen yhteiskunnallinen vaikuttavuus perustuu muun muassa mahdollisimman tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen kiinteistörakenteen ja kiinteistöjen käytön kautta maaseudun kestävään ja monipuoliseen kehittämiseen.

Viljelijöiden mukaan tilusjärjestelyjen avulla olisi mahdollista vähentää raivauksia ja samalla tehostaa tilakohtaista tuotantoa, sillä monet raivaukset tehdään toimivampien peltokuvioiden tai peltolohkojen saamiseksi tilakeskuksen läheisyydestä.

Tilusjärjestelyillä monet viljelijät olisivat voineet välttää raivaukset. Halukkuutta tilusjärjestelyihin viljelijöiden keskuudesta löytyy, mutta sen toteuttaminen nähdään liian monimutkaisena ja haastavana prosessina.

Viljelijät ottavat tietoisen riskin investoidessaan raivauksiin, sillä eloperäisille maille raivattu pelto saavuttaa kasvukuntonsa vasta noin viidestä kymmeneen vuoden kuluttua viljelykäyttöön ottamisen jälkeen.

Eloperäisille maille, eritoten turvemaille raivattu peltomaa on usein hapanta ja ravinneköyhää vaatien sekä runsaan lannoituksen että kalkituksen.

Myös tukioikeuksien saaminen raivatuille lohkoille on aina epävarmaa. Ainakaan tällä hetkellä niitä ei ole tiedossa. Paljon puhutulla raivauskiellolla puolestaan saattaisi olla negatiivisia vaikutuksia yksittäisten tilojen kokonaistalouteen.

Raivauksia tekeviä tiloja yhdistää usko kotimaiseen maatalouteen ja myös sen jatkumiseen tulevaisuudessa.

SARITA VENTELÄ
Kirjoittaja on Hydro-Pohjanmaa-hankkeen projektipäällikkö Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.

Lehmänkaupat vauhdissa

EU:ssa jaetaan korkeita virkapaikkoja parlamenttivaalien jälkeen. Vaikka unionia ei hallitakaan parlamentaarisesti, poliittisten ryhmien koko vaikuttaa virkojen jakoon.

Komission johtoon nousee luxemburgilainen Jean-Claude Juncker, joka on keskustaoikeistolaisen EPP:n ehdokas virkaan. Tähän puolueryhmään Suomesta kuuluu kokoomus.

Juncker on tunnettu federalisti eli liittovaltiokehityksen kannattaja. Tästä johtuen Britannian pääministeri David Cameron kyseenalaisti Junckerin valinnan. Britanniassa ei Junckerin ajamalle linjalle juuri tukea löydy. Eurokritiikkiä liennyttääkseen Cameron halusi näyttää, että hän ei marssi federalistien tahdissa.

Kaksi suurinta ryhmää EPP ja sosialistit kuitenkin jakavat kärkipaikat keskenään. Lehmänkaupoissa on tulossa sosialistien pottiin parlamentin puhemiehen paikka. Saksalainen Martin Schulz on pitänyt paikkaa hallussaan ennenkin.

Suomen Olli Rehnillä (kesk.) on myös mahdollisuudet painavaan tehtävään sen jälkeen, kun hän luovutti komissaarisalkkunsa Jyrki Kataiselle (kok.) ja siirtyi euroedustajaksi. Parlamentissa on ratkaistavana muun muassa valiokuntien puheenjohtajien paikat. Rehnillä saattaa olla kysyntää myös muihin tehtäviin. Hän on ilmaissut halunsa myös maatalousvaliokunnan jäsenyyteen.

Maatalousvaliokuntaan haluaa myös Petri Sarvamaa (kok.), jolla onkin siihen hyvät mahdollisuudet. Sarvamaalla on myös kokemusta maatalousasioista, joten suomalaisesta näkökulmasta katsoen kanavat maatalouspäätöksiin pysyvät hyvin auki.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

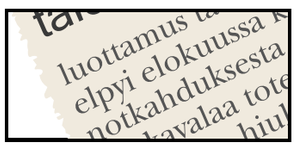

GPS-paikannuksesta turvaa

Keskipohjanmaa pohtii paikannuslaitteiden yleistymisen etuja ja riskejä.

”Julkisuudessa olleiden Snowden-paljastusten ja amerikkalaisten urkintakohun jäljiltä satelliittivalvonnalla tai -paikannuksella on oma sitkeä vastustajajoukkonsa. Paikannuksen edut ovat kuitenkin tuntuvasti suuremmat kuin mahdolliset haitat tai järjestelmän väärinkäytökset.”

”Poliisille vanhusten etsiminen on arkipäivää. Väestön ikääntyessä katoavien määrä nousee. Paikannuksella voitettaisiin etsinnässä aikaa ja pelastettaisiin ihmishenkiä.”

”Onnettomuuden sattuessa hätäkeskukseen tulisi automaattisesti paitsi tieto onnettomuudesta myös paikasta mihin apua tarvitaan.”

Internet-opastusta tarvitaan

Länsi-Savo kannustaa kouluja ja kansalaisopistoja tarjoamaan opastusta internetin käyttöön kaikille lapsista vanhuksiin.

”Viime päivinä on varoiteltu taas nettihuijauksista. Tiistaina moni sai sähköpostiinsa Verohallinnon logolla varustetun viestin, jossa ilmoitettiin veronpalautuksista.”

”Se, että tökeröihinkin nettihuijauksiin langetaan jatkuvasti myös Suomessa, kertoo siitä, että opetukselle on tarvetta.”

Tupakkalakia tiukennettava

Kouvolan Sanomat kannattaa tupakkalakiin ehdotettuja tiukennuksia.

”Tupakkaverotus tuotti viime vuonna valtiolle verotuloja 852 miljoonaa euroa. Se ei kuitenkaan riitä kattamaan tupakoinnin yhteiskunnalle aiheuttamaa laskua.”

”Askin päivässä polttava säästää lopettamalla vähintään 1 600 euroa vuodessa.”

KOLUMNI: SARI KESKITALO

Lupabyrokratiaa pitää keventää

Suomi on lupabyrokratian ja siihen liittyvien valitusten luvattu maa.

Ympäristölupabyrokratian rattaissa makaa 3,6 miljardin euron investoinnit, jotka toisivat 10 000 uutta työpaikkaa. Samaan aikaan maahamme kaivataan kovasti uusia työpaikkoja.

Kankeaa ja hidasta lupabyrokratiaa on selvittänyt Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) yrittäjille tekemällään kyselyllä.

EK on tarttunut ongelmaan, joka tiedostetaan. Mutta ongelman poistamiseksi ei ole tehty mitään. EK:lla on hyvät lääkkeet, joita kannattaa noudattaa.

Työsarkaa riittää seuraavalle hallitukselle, joka voi ottaa mallia esimerkiksi Ruotsista, Hollannista, Saksasta ja Britanniasta.

Varsin moni hanke vaatii ympäristöluvan, jonka saaminen kestää lähes vuoden, mutta useimmin aikaa menee kauemmin.

Aikaa kuluu ainakin tuplasti enemmän, jos lupahakemuksesta valitetaan.

Ympäristöluvista maatalouden eläinsuojien osuus on 40 prosenttia.

Ympäristöluvista valittaminen on hyvin yleistä. Suurin osa valituksista on aiheettomia.

> **Tieto viranomaisten kesken ei kulje.**

sari.keskitalo@maaseuduntulevaisuus.fi

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa 80 prosenttia niistä hylätään.

EK esittääkin, että vain isoille hankkeille tarvitaan ympäristölupa. Pienemmille riittäisi ilmoitusmenettely tai rekisteröinti.

Erityisesti, jos kyse on kallionmurskauksesta, valituksia tulee varmasti.

Olin kerran tilaisuudessa, jossa valittajat tiesivät, ettei soralle ole edes kysyntää. Luulen, että yrittäjä tietää markkinat paremmin kuin kateuden ja tunteen perusteella valittavat.

Ympäristöluvissa on varsin tiukat ehdot, joita luvansaajan on noudatettava.

EK:n kyselyn mukaan yrittäjät pitivät ympäristöluvissa valitusmenettelyjä, lupien viranomaiskäsittelyä ja lupaselvityksiä raskaina ja aikaa vievinä.

Jätelainsäädäntöön oltiin tyytyväisimpiä.

Maamme julkinen hallinto on paisunut liian suureksi. Hallinnollisten töiden tuottavuus on heikko. Hallintovirat, oli sitten kyse valtiosta, elykeskuksista, Kelasta, kunnista ja kaikista muista, pitää nostaa julkisen keskustelun polttopisteeseen. Määrästä on vara karsia 33 prosenttia viidessä vuodessa. Tätä mieltä oltiin Itä-Suomessa.

Tieto viranomaisten kesken ei kulje. Viranomaiset valittavat toistensa myöntämistä luvista. Lupaviranomaisten keskusteluyhteys pitää saada paremmaksi.

Hajanaisesta lupajärjestelmästä olisi päästävä kohti yhden luukun käytäntöä. Nyt lupaa hakeva yrittäjä joutuu tekemisiin kymmenenkin eri viranomaisen kanssa ja selittämään samat asiat useaan kertaan.

Tällainen luparuljanssi sitoo liikaa yrittäjän resursseja ja vie aikaa ydinliiketoiminnalta ja sen kehittämiseltä.

Kaavoitusta vaativa hanke vie vielä enemmän aikaa, sillä kaavamuutos valituksineen vie useita vuosia.

Loimaalla alettiin valmistella keskeisten alueiden osayleiskaavan tarkistusta vuonna 2006. Nyt kaiketi prosessi on valmis. Eli siihen meni kahdeksan vuotta!

Kaavoitus on kunnan toiminnoista läpinäkyvintä ja kaikki, joita asia koskee, voivat vaikuttaa siihen alusta lähtien. On kuitenkin yleistä, että ne, joita asia koskee, heräävät liian myöhään valituksineen.

Kaavan laatiminen on varsin monivaiheinen prosessi. Valitettavasti kaavoitus ja etenkin kaavamerkinnät ja niiden merkitykset tavallisille kansalaisille ovat tuntemattomia.

Harva paikallislehti osaa selkokielellä selostaa kaavamerkintöjä ja niiden vaikutuksia vaan sortuu käyttämään kaavoittajan merkintöjä jutuissaan. Suosittelen toimittajille kaavoituksesta kurssia.

MU, MY, tv, luo, SR, MA, AT ja monet muut merkinnät vilisevät eikä tavallinen lukija tiedä, mistä on kyse.

Ennen kuin asema-, yleis- tai maakuntakaava on valmis, siitä on järjestetty useita esittelytilaisuuksia ja tiedotettu riittävästi.

Ensimmäisestä kaavaluonnoksesta asianosaiset voivat jättää mielipiteensä, jonka viranomaiset käsittelevät ja antavat palautteen.

Seuraavassa vaiheessa kaavaehdotuksesta voi jättää muistutuksia ja vastineita ja ne taas käsitellään.

Vaikutus- ja muutosmahdollisuuksia on, kun ne vain osataan käyttää. Tämä on parempi tapa vaikuttaa kuin valittaminen.

Jos kaavoitusvaiheen aikana ei jätä mielipiteitä tai muistutuksia, valitusoikeus pitäisi poistaa. Tämä varmasti lisäisi valppautta olla ajoissa liikkeellä.